

Kendskab til og opfattelse af Danmarks fonde i den danske befolkning 2024

**Fondenens
Videnscenter**

Oktober 2024

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Hovedpointer	4
Kendskab til fondene i den danske befolkning	5
Opfattelse af fondene i den danske befolkning	8
Tillid til fondene i den danske befolkning	15
Bilag	17
Metode og kildegrundlag	19
Kontakt	

Positiv opfattelse af de danske fonde – og potentiale for at udbygge kendskab

Fondenes Videnscenter og en række større fonde og filantropiske foreninger gennemfører hvert år en kendskabsanalyse blandt den danske befolkning. Analysen kortlægger befolkningens generelle kendskab og holdninger til de danske fonde og filantropiske foreninger samt deres rolle i samfundet.¹

Tilliden til de danske fonde er høj – det uhjulpne kendskab er faldet

Opgørelser fra Fondenes Videnscenter viser, at danske fonde uddeler stadig flere midler til projekter, hvis formål er at fremme velfærd, kulturliv, undervisning, erhvervsliv, natur, klima, miljø m.m.²

Årets kendskabs- og omdømmeanalyse viser, at danskerne har en overordnet positiv opfattelse af fondene. Analysen viser, at den positive indstilling drives af en opfattelse af, at fondene støtter projekter, der ellers ikke ville få finansiering, hjælper sårbare grupper og supplerer offentlige indsatser.

Mens tilliden til andre væsentlige samfunds-institutioner som domstolene og regeringen generelt set går tilbage i 2024, er tilliden til fondene stabil. Et positivt resultat, særligt i lyset af at der tidligere havde

været en høj tillid til fondene sammenlignet med andre institutioner.

Analysen viser også, at langt størstedelen af danskerne kender mindst én fond, når de præsenteres for en liste over danske fonde. Selv om det generelle kendskab er højt, er der for andet år i træk et fald i det uhjulpne kendskab (hvor respondenterne ikke får muligheder præsenteret). Der er dermed stadig et potentiale for at udbygge kendskabet til fondene i den danske befolkning.

For os i Fondenes Videnscenter er det både interessant og vigtigt, at analysen også bekræfter, at jo bedre et kendskab danskerne har til de danske fonde og filantropiske foreninger, desto mere positiv er deres opfattelse af fondene og foreningerne. Det er et potentiale, der ansporer til en øget indsats for at få relevant og faktabaseret fondeviden ud til mange flere i de kommende år.

Om analysen

Analysen baserer sig hvert år på et spørgeskema gennemført med et nationalt repræsentativt udsnit af den danske befolkning over 18 år.

I 2024 adskiller analysen sig fra tidligere undersøgelser ved at øge fokus på, hvad der driver positive og negative opfattelser af fondene. For at opnå den indsigt har vi justeret i nogle af spørgsmålene i spørgeskemaet i forhold til tidligere år. Vi har desuden gennemført fokusgruppeinterviews for at nuancere og forklare de fundne resultater med kvalitative perspektiver. Dataindsamling og -bearbejdning er gennemført af Epinion.

Vi håber, at du vil finde inspiration i indsigterne for 2024.

God læselyst!

*Hanne Elisabeth Rasmussen
Direktør for Fondenes
Videnscenter*

1) I analysen anvender vi generelt betegnelsen "fonde" for både "fonde" og "filantropiske foreninger" for at forenkle teksten.

2) Analysen "Fondes bevillinger 2018-2022" findes på Fondenes Videnscenters hjemmeside: <https://fondenesvidenscenter.dk/analyser-og-notater/>

Danskernes kendskab til og opfattelse af fondene 2024

1. Det hjælpne kendskab til fondene forbliver højt, mens det uhjulpne kendskab falder

Ni ud af ti danskere kender hjulpet til mindst én fond. Dermed ligger kendskabet i 2024 på linje med de seneste fire års undersøgelser, hvor det hjælpne kendskab har ligget på mellem 87 % og 90 %. Danskerne kan i gennemsnit nævne fem fonde, og knap hver fjerde kender til et konkret fondsfinansieret projekt.

Selv om det generelle kendskab er højt, er det uhjulpne kendskab (hvor respondenterne ikke får en liste over fonde præsenteret) faldet fra 59 % i 2023 til 54 % i 2024. Dette er et yderligere fald fra 2022, hvor 71 % af danskerne kunne nævne mindst én fond uhjulpet. *Se side 6 og 7.*

2. Befolkningen har en positiv opfattelse af fondene

71 % af danskerne har en positiv opfattelse af fondene, mens kun 3 % har en negativ opfattelse. De resterende er neutrale eller har svaret "ved ikke". Danskerne associerer særligt fondene med "penge og økonomi" og "hjælp og støtte", hvoraf sidstnævnte er den primære driver for fondenes positive omdømme.

Også i de kvalitative fokusgrupper er de umiddelbare

associationer til fonde positive. Fondene forbindes med rigdom, overskud, ordentlighed og professionalisme. Fondene har ifølge interviewdeltagerne et udadrettet blik på verden og bidrager positivt til samfundet. De 3 % med negative associationer til fonde forbinder dem med skattetækning og (omstændelige) ansøgningsprocedurer. *Se side 9 og 14.*

3. Kendskab driver positiv opfattelse

Der er en direkte sammenhæng mellem kendskab og omdømme: Jo flere fonde man kender, desto mere tilbøjelig er man til at have en positiv opfattelse af dem. Det går igen i fokusgrupperne: Personer med stort kendskab har en positiv, næsten ukritisk, indstilling til fondene, som især er drevet af den positive forskel, fondene har haft for personer selv eller deres lokalmiljø. Dem med begrænset kendskab har generelt en større skepsis over for fondene. *Se side 10.*

4. Fondene gør en positiv forskel i samfundet

Mindst syv ud af ti danskere mener, at fondene gør en positiv forskel i det danske samfund, og seks ud af ti tilkendegiver, at fondene løfter en vigtig samfunds-

opgave. Dermed indikerer flertallet af danskerne, at fondene har en høj samfundsværdi. Vurderingen ligger en anelse under de meget høje vurderinger, som fondene fik i 2020, hvor store fondsstøttede covid-19-aktiviteter i høj grad var en del af danskernes hverdag.

Det positive syn på, at fondene løfter en vigtig samfundsopgave, er drevet af en opfattelse af, at fondene støtter projekter, der ellers ikke ville få finansiering, hjælper sårbare grupper i samfundet og supplerer offentlige indsatser. *Se side 11, 12 og 13.*

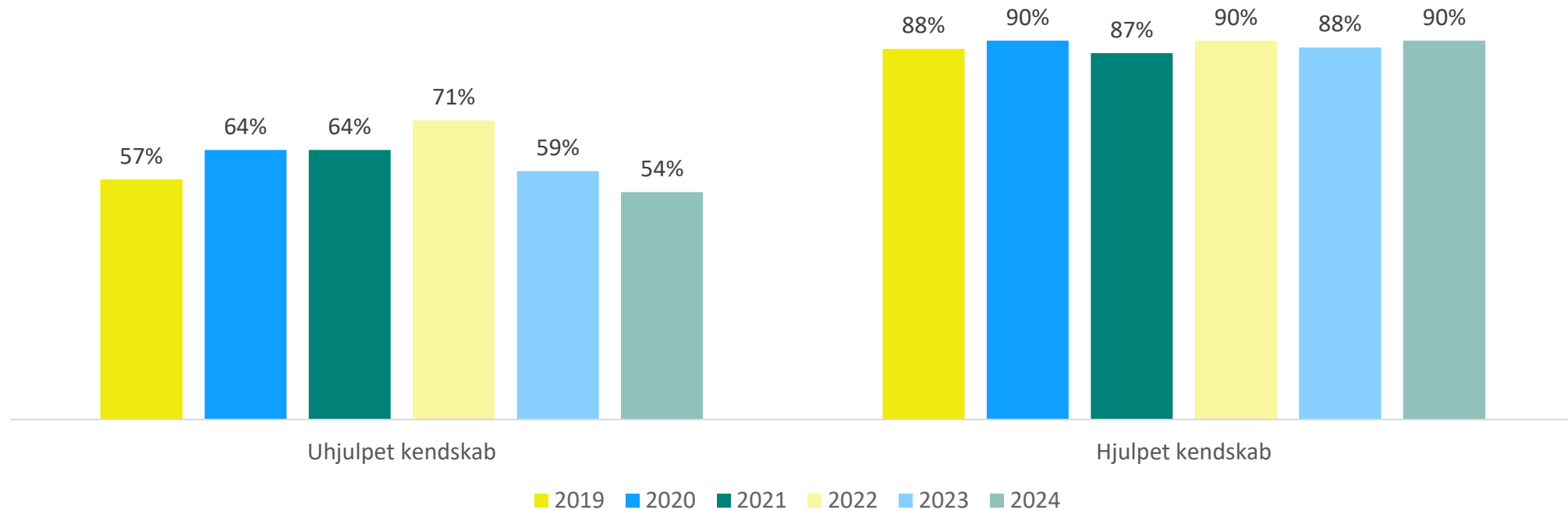
5. Fondene fastholder høj tillid

Mens danskernes tillid til væsentlige samfundsinstitutioner som domstolene, politiet, EU og regeringen over en bred kam går tilbage, er danskernes tillid til fondene ikke ændret siden sidste år. Det er et positivt resultat, særligt i lyset af at fondene i forvejen havde en høj score sammenlignet med andre samfundsinstitutioner. *Se side 16.*

Kendskab til fondene i den danske befolkning

Det hjælpne kendskab til fondene er højt og stabilt, men det uhjulpne kendskab falder

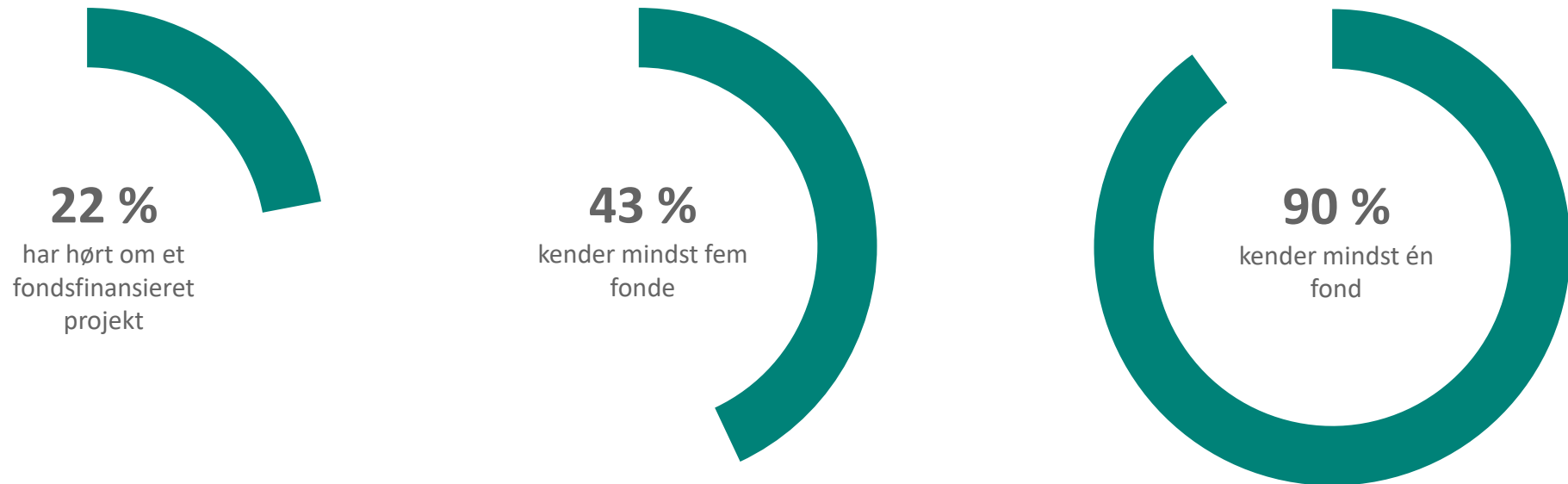
Figur 1: Andelen af befolkningen, der kan nævne mindst én fond, hjulpet og uhjulpet

Spm.: Hvilke fonde eller fondslignende foreninger kender du? Notér alle dem, du kender eller har hørt om (uhjulpet kendskab); Hvilke af disse fonde eller fondslignende foreninger kender du eller har du hørt om? (respondenten præsenteres for liste) (hjulpet kendskab)

Mere end hver femte dansker husker at have set eller hørt om mindst ét fondsfinansieret projekt inden for det seneste år

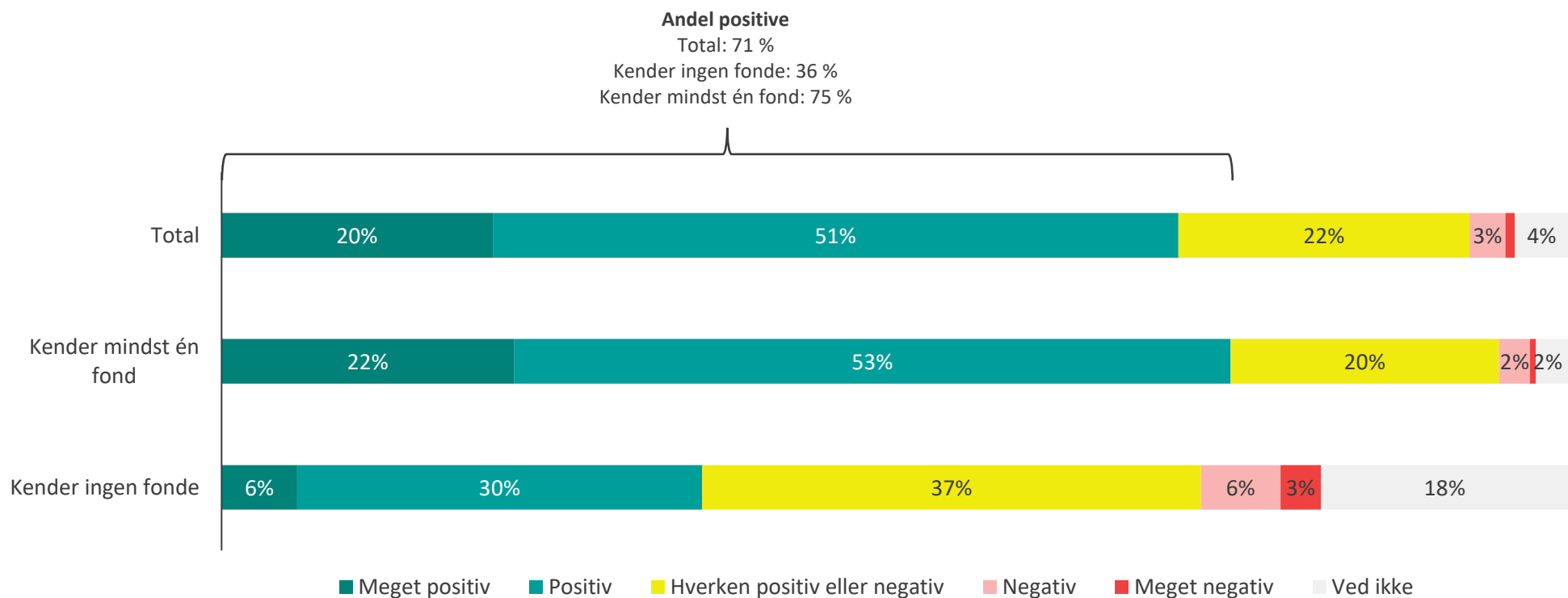
Figur 2: Udvalgte tal for befolkningens kendskab til fonde

Opfattelse af fondene i den danske befolkning

71 % af befolkningen har en positiv opfattelse af fondene 22 % er neutrale, og 3 % har en negativ opfattelse

Figur 3: Danskernes overordnede opfattelse af de danske fonde

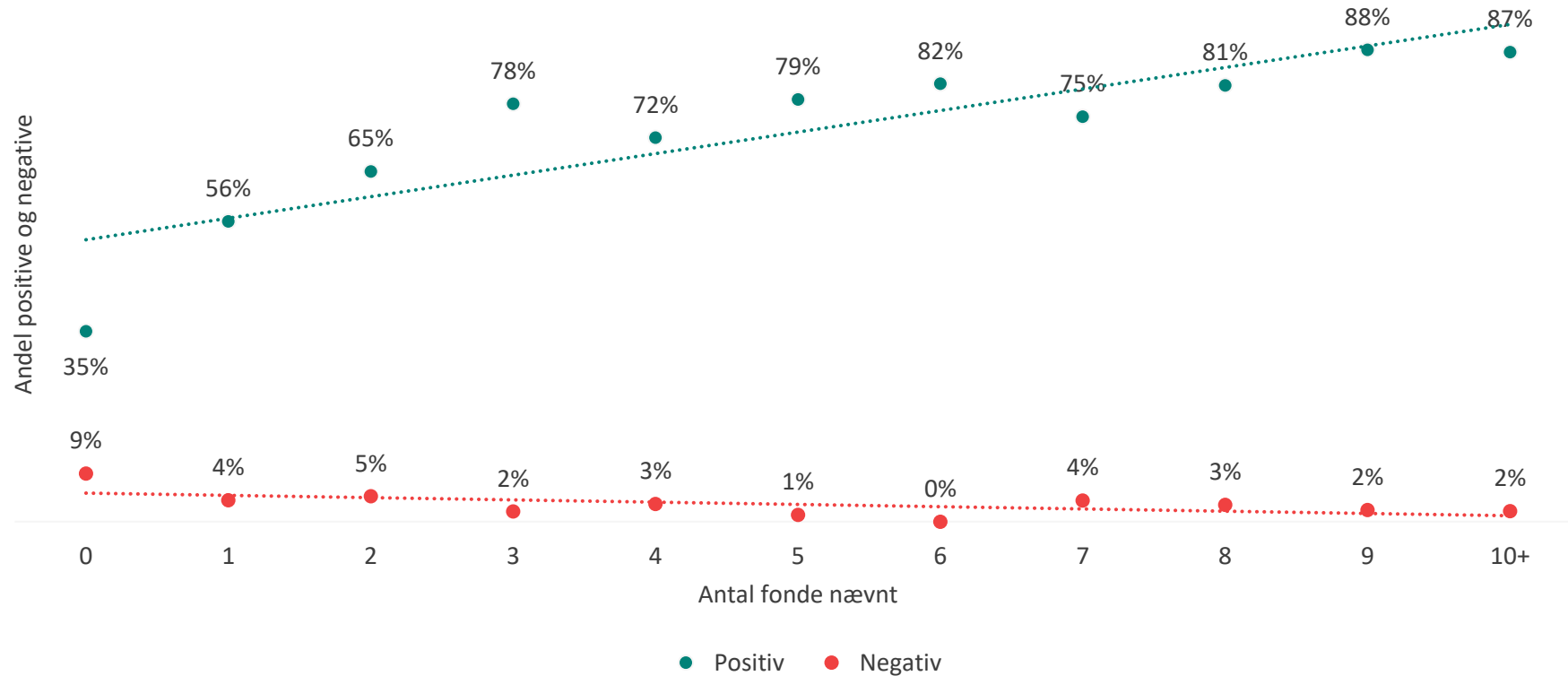

Spm.: Hvad er din overordnede opfattelse af fonde og fondslignende foreninger?

Note: Procenter på under 2 % er vist i figuren, men uden label. n(total)=2090, n(kender ingen fonde)=194, n(kender mindst én fond)=1896.

Jo flere fonde danskerne kender, desto mere positive er de over for fonde

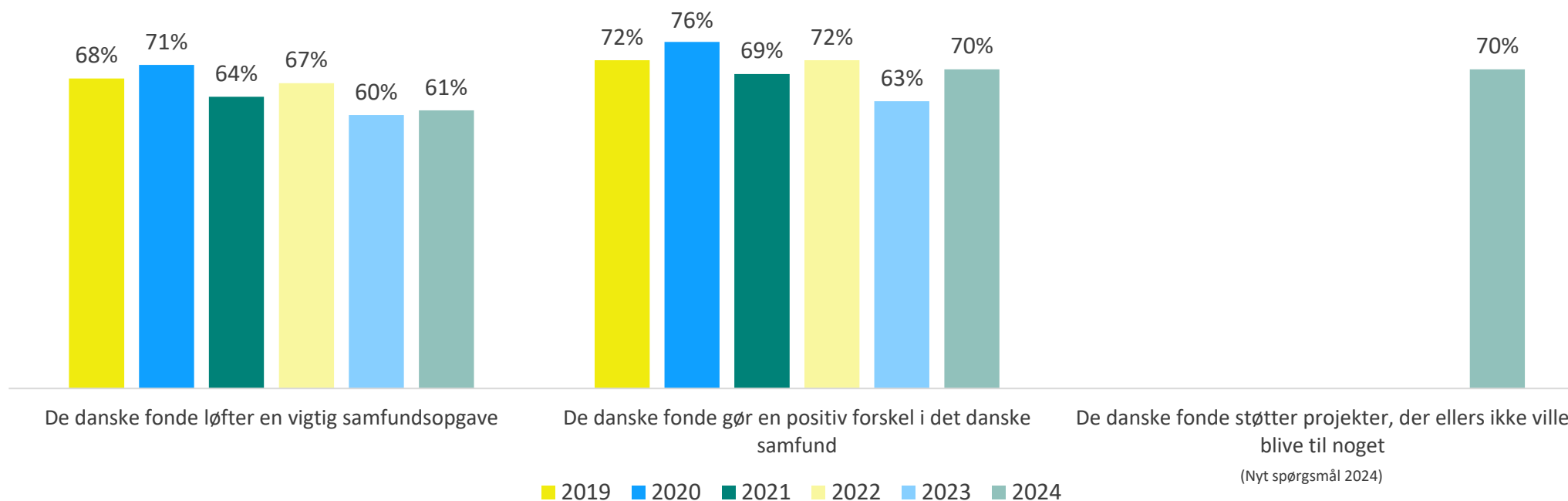
Figur 4: Befolkningens holdning til fondene, fordelt på antallet af fonde, som respondenterne kan nævne

Spm.: Hvad er din overordnede opfattelse af fonde og fondslignende foreninger?

Positiv udvikling i andelen af danskere, der mener, at fondene gør en positiv forskel for det danske samfund

Figur 5: Danskernes holdning til fondenes samfundsmæssige værdi, fordelt på perioden 2019-2024

Spm.: Hvor enig eller uenig er du i nedenstående udsagn?

62 % af befolkningen mener, at fondene løfter en vigtig samfundsopgave

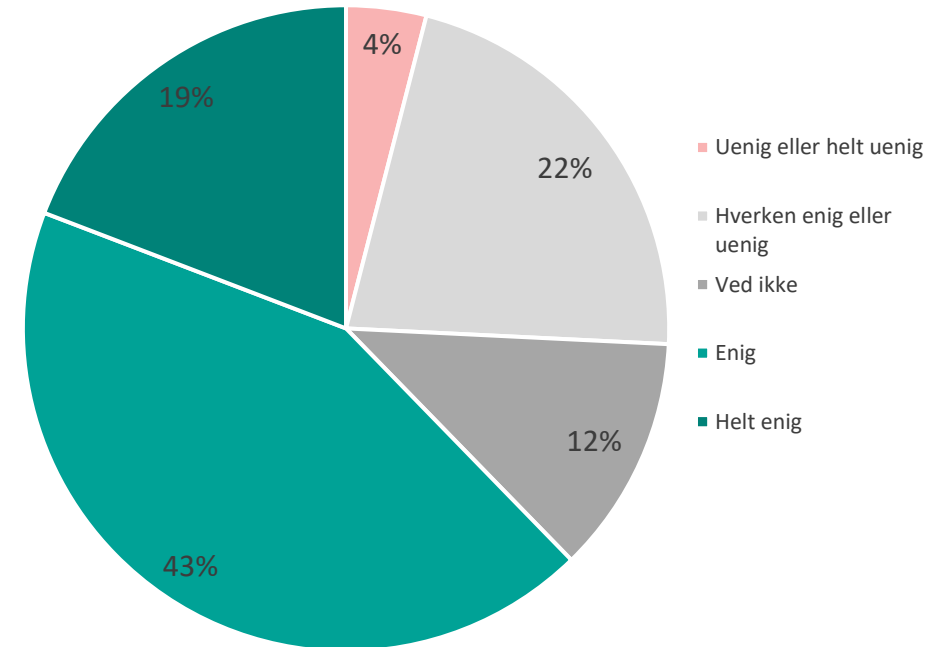
Figur 6: Danskernes holdning til, om fondene løfter en vigtig samfundsopgave. Ledsaget af de vigtigste begrundelser

Blandt de 62 %, der var enige eller helt enige i, at de danske fonde løfter en vigtig samfundsopgave, var følgende grunde i top-3:

- **Støtter projekter, der ellers ikke ville få finansiering**, og sikrer dermed, at vigtige kulturelle, sociale og forskningsmæssige projekter kan realiseres.
- **Hjælper sårbare grupper** og lokalsamfund, der ikke får tilstrækkelig støtte fra det offentlige, herunder socialt udsatte og innovative projekter.
- **Supplerer offentlige indsatser** ved at levere ekstra ressourcer til områder som uddannelse, sundhed og kulturarv, der ellers kunne blive forsømt.

Blandt de 4 %, der var uenige eller helt uenige i, at de danske fonde løfter en vigtig samfundsopgave, var følgende grunde i top-3:

- **Mangel på gennemsigtighed** og vilkårlige beslutninger om finansiering, der ikke altid tilgodeser de vigtigste samfundsbehov.
- **Regeringens ansvar**: Vigtige samfundsopgaver bør varetages af staten, da afhængighed af fonde kan skabe uligheder og manglende helhedsplanlægning.
- **Fokus på mindre væsentlige projekter** kan føre til, at vigtigere samfundsbehov bliver overset.

Spm.: *Begrund gerne dit svar her* (fritekst)

71 % af befolkningen mener, at fondene gør en positiv forskel i det danske samfund

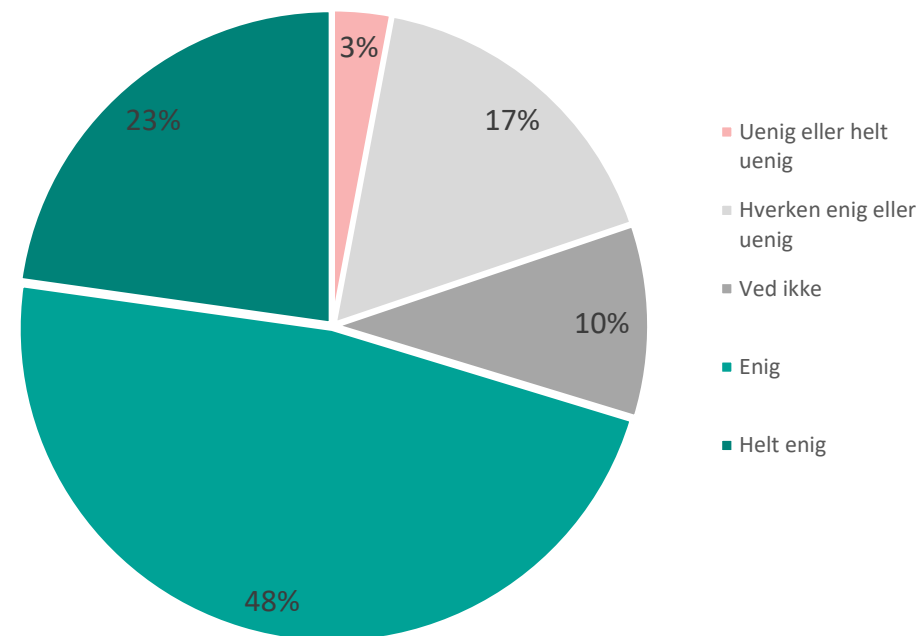
Figur 7: Danskernes holdning til, om fondene gør en positiv forskel i det danske samfund. Ledsaget af de vigtigste begrundelser

Blandt de 71 %, der var enige eller helt enige i, at de danske fonde gør en positiv forskel i det danske samfund, var følgende grunde i top-3:

- **Muliggør projekter, der ellers ikke ville blive realiseret** på grund af manglende økonomisk støtte, herunder forskning, kulturprojekter og sociale initiativer.
- **Støtter udsatte grupper og individer**, som socialt udsatte, studerende og små foreninger, hvilket forbedrer deres livskvalitet og muligheder.
- **Fremmer innovation og udvikling** i Danmark, især inden for videnskab, teknologi og kultur, og fungerer som katalysatorer for nye idéer og løsninger med langsigtede positive effekter på samfundet.

Blandt de 3 %, der var uenige eller helt uenige i, at de danske fonde løfter en vigtig samfundsopgave, var følgende grunde i top-3:

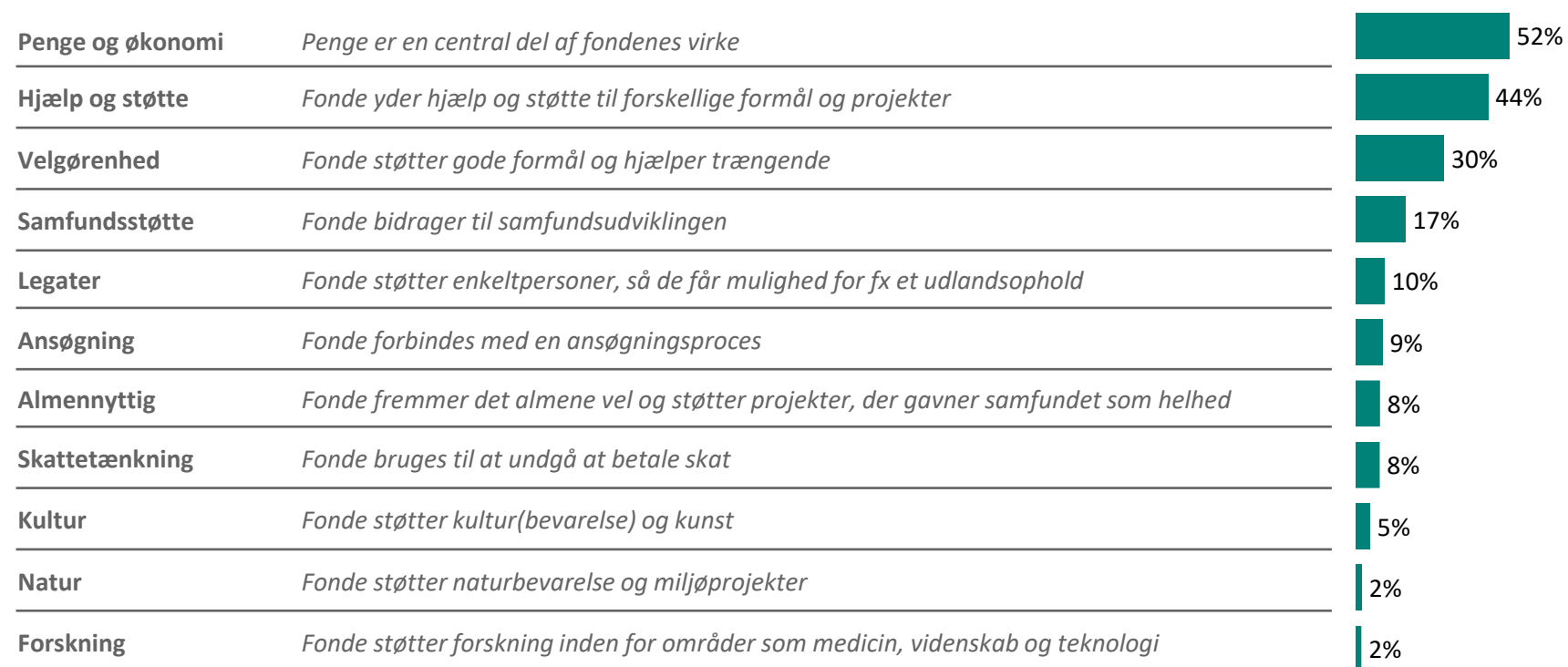
- **Mangel på gennemsigtighed** hos fondene og bekymring for, om fondene favoriserer visse grupper over andre.
- **Substitution af offentlig finansiering**: usikre på, om fondene overtager opgaver, som burde være statens ansvar.
- **Skepsis over for skjulte motiver**: bekymring over, om fonde fungerer som skatteoptimeringsinstrumenter for individer og virksomheder.

Spm.: *Begrund gerne dit svar her* (fritekst)

De fleste associerer fonde med "penge og økonomi", "hjælp og støtte" og "velgørenhed"

Figur 8: Danskernes associationer til fonde, rangeret

Eksempler på åbne besvarelser

”
Organisationer, som gerne vil dele deres overskud
”

”
Fonde skaber muligheder for, at projekter kan sættes i værk
”

”
Fonde hjælper udsatte i samfundet
”

Spm.: Hvad er de første tre ord, der falder dig ind, når du tænker på fonde og fondslignende foreninger?

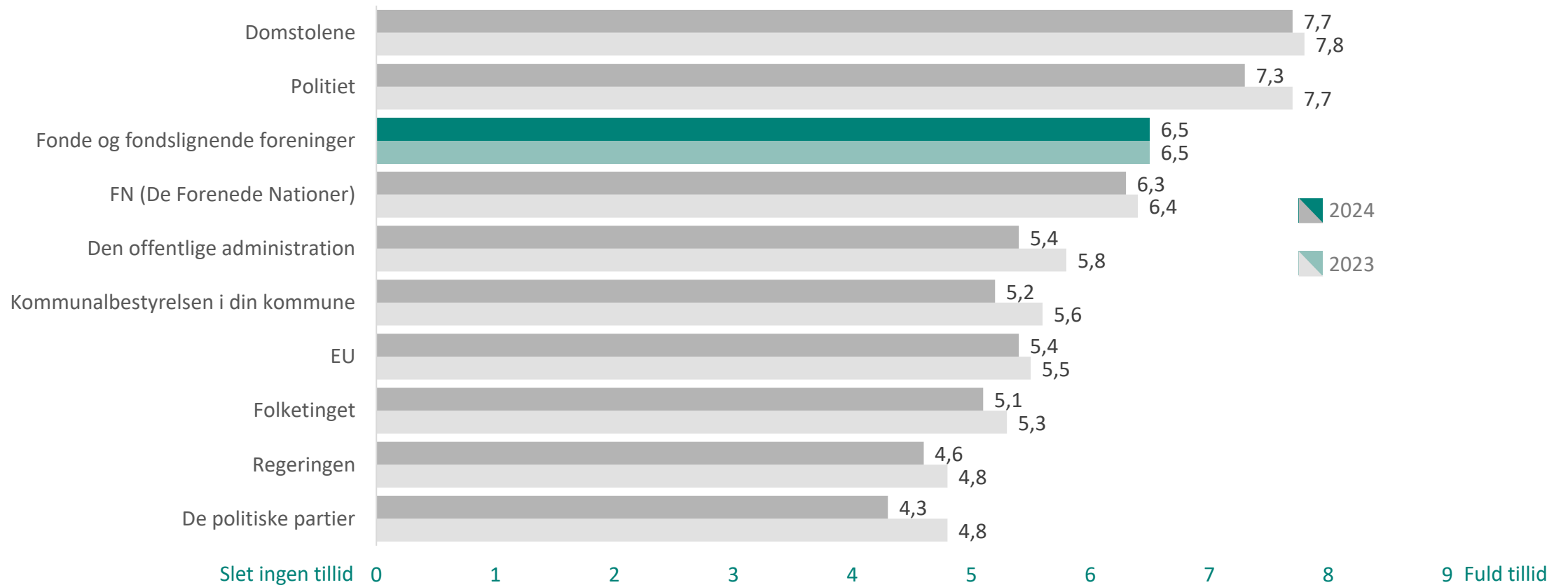
Note: De 6.270 åbne svar er kodet automatiseret ved hjælp af en sprogmodel (GPT-4) og en kodebog med 11 temaer og tilhørende beskrivelser. Kodebogens temaer er udviklet ved at lade sprogmodellen læse de anonymiserede åbne svar igennem og identificere temaer på tværs af besvarelserne. Respondenterne har haft mulighed for at skrive op til tre ord, hvorfor grafen ikke summerer til 100 procent.

Kilde: Fondenes Videnscenter, dataindsamling gennemført af Epinion

Tillid til fondene i den danske befolkning

Danskernes tillid til fondene er fortsat høj

Figur 9: Danskernes tillid til væsentlige samfundsinstitutioner i 2023 og 2024 (gennemsnit)

Spm.: Hvor stor tillid har du personligt til følgende institutioner?

Kilde: Fondenes Videnscenter, dataindsamling gennemført af Epinion

Bilag

Fondskendskab varierer kun lidt mellem befolkningsgrupper

Figurerne viser data for dem, der mindst kender én fond

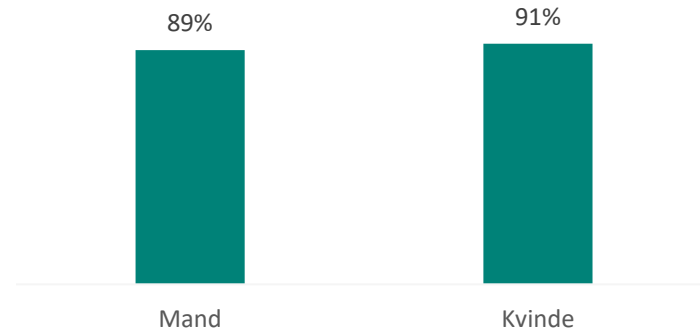

90 %

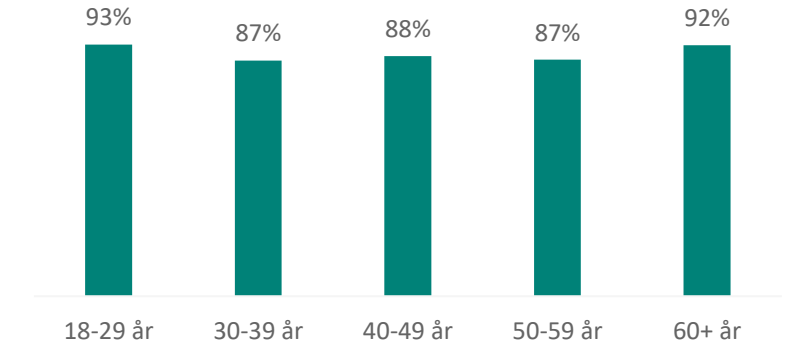
kender mindst én fond

Køn

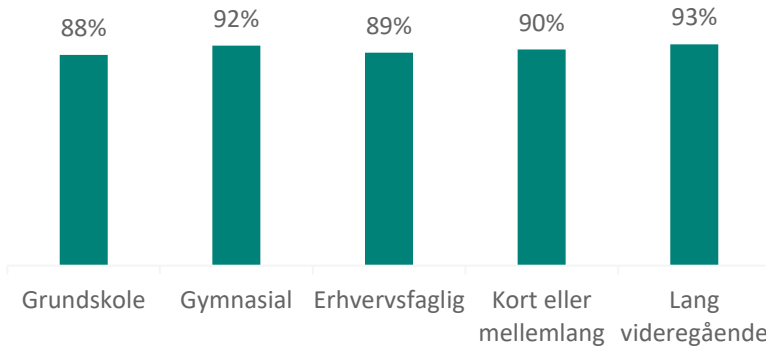
Alder

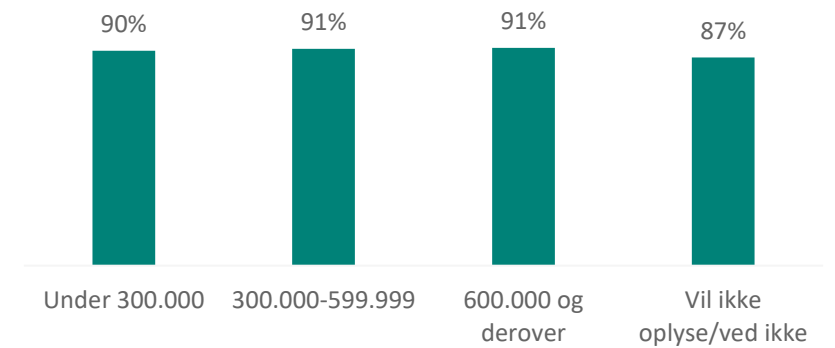
Region

Uddannelse

Indkomst i kr. (årligt i husstand)

Metode og kildegrundlag

Metode og kildegrundlag

Målgruppe, indsamlingsmetode og databehandling

Undersøgelsen er udarbejdet af Fondenes Videnscenter og en række fonde og filantropiske foreninger og er gennemført af Epinion. Dataindsamlingen er foretaget online. Målgruppen er den danske befolkning blandt personer over 18 år. Epinion har derefter vejet materialet således, at det er i overensstemmelse med den statistiske fordeling med hensyn til de vigtigste demografiske kriterier, og at respondenterne dermed udgør et repræsentativt udsnit af den voksne danske befolkning.

Sample, felt og spørgeskemalængde

Der blev i maj 2024 (uge 18-20) gennemført +2.000 interviews i målgruppen via onlinepanel. Interviewlængden var 10 minutter. Epinion afholdt derefter tre opfølgende fokusgrupper med i alt 20 personer, som alle havde besvaret spørgeskemaet inden.

Ændringer

Der er gennemført lignende kendskabsmålinger i 2008, 2009, 2011, 2013-2016 og 2018-2023. I denne analyse har vi valgt at sammenligne 2024-resultaterne med

2023 og enkelte steder også med 2019, 2020, 2021 og 2022.

Der er ændringer fra tidligere år, som kan have betydning for resultaterne, og som vi derfor gør opmærksom på:

- Antallet af fonde i undersøgelsen er varierende (2020: 24 fonde, 2021: 26 fonde, 2022: 24 fonde, 2023: 29 fonde, 2024: 28 fonde). En længere svarliste vil sandsynligvis reducere kendskabet for hver af de viste fonde i det hjælpne kendskabsspørgsmål, hvorfor det hjælpne kendskab kan være påvirket af dette.
- Enkelte spørgsmål er ændret eller tilføjet gennem årene. De steder, hvor der er tale om nye spørgsmål, og hvor vi derfor ikke kan sammenligne med tidligere år, har vi gjort opmærksom på dette.
- Epinion har gennemført undersøgelsen i 2024, mens Kantar Gallup har gennemført de tidligere års undersøgelser.

Spørgsømsformulering vedrørende befolkningens tillid

Spørgsmålene vedrørende tillid er inspireret af eksisterende tilgange. Formuleringer kommer fra eller er inspireret af følgende publikationer:

- Jacob Andersen, Anders Hede og Jørgen Goul Andersen (2017): *Tilliden til samfundets bærebjælker*, TrygFonden.
- TrygFondens tryghedsmålinger: <https://www.tryghed.dk/viden/tryghedsmaalinger/download-tryghedsmaaling-2017>.

Kontakt

Har du spørgsmål eller kommentarer?
Kontakt os på info@fondenesvidenscenter.dk

Du kan finde flere analyser og øvrig viden om fonde på vores hjemmeside. Her kan du også tilmelde dig vores nyhedsbrev, hvis du vil holdes løbende opdateret om nye udgivelser:
www.fondenesvidenscenter.dk